Skolinspektionen

Beslut

2014-05-09

Dnr 44-2013:1153

IES i Bromma
info@engelska.se

Rektorn vid Internationella Engelska Skolan i Bromma
marietta.kindberg.bromma@engelska.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Internationella Engelska Skolan i Bromma

Tillsyn i Internationella Engelska Skolan i Bromma

Skolinspektionen genomför tillsyn av skolor inom utbildningskoncernen Internationella Engelska Skolan i Sverige AB under våren 2014.

IES i Bromma besöktes av Skolinspektionen den 19 och 20 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Internationella Engelska skolan Bromma (IES i Bromma) ligger i stadsdelen Bromma i Stockholms kommun. Vid tillsynstillfället har skolan 947 elever i grundskolans årskurser 4–9. I skolan finns en privat finansierad fritidsklubb kallad Junior Club för elever i årkurs 4–5. Skolverket godkände genom beslut (dnr 43-2004:806) den 6 april 2004 Internationella Engelska skolan i Bromma som en fristående grundskola. Av Skolverkets beslut framgår att skolan har tillstånd att anordna delar av undervisningen på engelska. Huvudman för skolan är Internationella Engelska skolan i Sverige AB med organisationsnummer 556462-4368. Skolan startade sin verksamhet i augusti 2005 med årskurserna 6–9 under ledning av nuvarande rektor med övergripande ansvar för verksamheten. Till sin hjälp har rektorn två biträdande rektorer med ansvar för respektive årskurserna 4–6 och 7–9.

Årskurs 6

Nationell statistik visar att andelen elever som nått minst betyget E i årskurs 6 år 2013 var 100 procent eller nästintill 100 procent i alla ämnen. I samtliga ämnen var andelen elever i skolan som nått minst betyget E högre än i riket. I ämnena slöjd och teknik saknas data men enligt skolans egen sammanställning av måluppfyllelsen för vårterminen 2013 redovisas att alla eleverna nådde kunskapskraven i respektive ämne.

Den genomsnittliga betygspoängen för varje ämne var högst i ämnena engelska (17,8) och geografi (16,3). Den genomsnittliga betygspoängen var som lägst i modersmål (14,3) och bild(14,9). I alla ämnena utom modersmål är betygspoängen för skolans elever högre än genomsnittet i riket.

Enligt nationell statistik över resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs 6 läsåret 2012/2013 framgår att alla elever vid skolan nådde kravnivån på samtliga delprov i ämnet engelska. I ämnena geografi, kemi och matematik nådde nästintill 100 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov. I ämnet svenska nådde alla elever kravnivån på delprovet muntlig förmåga. På del-

provet läsförståelse var andelen 96 procent och på delprovet skriftlig förmåga var andelen 95 procent.

Årskurs 9

Enligt nationell statistik för år 2013 var det genomsnittliga meritvärdet 263,4 poäng, jämfört med 213 poäng för riket. Under de senaste fem åren har meritvärdet på IES i Bromma legat mellan 245,5 poäng som lägst (år 2011) och 263,4 poäng som högst (år 2013). Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen läsåret 2012/13 var 89 procent, vilket är högre än genomsnittet i riket som helhet (77 procent).

Andelen behöriga elever till gymnasieskolans högskoleförberedande program år 2013 var nästintill 100 procent vilket är högre än i riket som helhet (87 procent) och 100 procent till yrkesförberedande program vilket är högre än i riket (88 procent).

Helhetsbedömning

Skolinspektionen ser vid tillsynen av IES i Bromma en verksamhet där eleverna har goda kunskapsresultat, höga genomsnittliga meritvärden och en hög andel elever som blir behöriga till gymnasieskolans högskole- och yrkesförberedande program. Resultaten analyseras på individ, grupp- och skolenhetsnivå. Skolans kvalitetsarbete utgår även från en analys av elevernas kunskapsresultat ur olika perspektiv, exempelvis flickor och pojkars olika resultat vilket lett till åtgärder såsom lektionsbesök där kartläggning görs över hur stort utrymme flickor och pojkar får och inköp av material som ska främja framförallt pojkars läslust.

Vid besöket uppfattade Skolinspektionen klimatet på skolan som lugnt. Skolan arbetar aktivt på olika sätt för att se till att miljön är trygg och att eleverna har studiero, bland annat med hjälp av skolans ordningsregler och sanktionssystem med så kallade ”behaviour notices” om reglerna inte följs. Även skolans plan mot kränkande behandling är ett redskap för att förebygga och motverka att kränkande behandling av elever sker. Dock finns det brister i skolans rutiner för när kränkande behandling ska anmälas till huvudmannen.

Skolans arbete med att ge elever särskilt stöd bedöms vara väl fungerande likväl som arbetet med att ge elever stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen bedömer att skolans största utvecklingsområde är att utveckla arbetet med de skriftliga individuella utvecklingsplanerna, åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång. Till exempel behöver det tydligare framgå både i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna och åtgärdsprogrammen elevens behov relaterat till målen i läroplanen och kunskapskraven. Det är viktigt att dokumentationen är tydligt beskriven för att det ska bli tydligt för alla berörda (elev, föräldrar, lärare och rektor) vilka åtgärder som ska genomföras, hur de ska genomföras, följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste upphöra att ta ut avgifter som strider mot en avgiftsfri skola.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huvudmannen för IES i Bromma att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den **11 augusti 2014** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

IES i Bromma måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen i slöjd ska utgå från och omfatta centralt innehåll i kursplanen.

Motivering

För utbildningen i grundskolan gäller en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen innehåller även kursplaner för grundskolan. Kursplanerna innehåller respektive ämnes syfte och centrala innehåll.

Vid IES i Bromma finns en slöjdsal för trä- och metallslöjd. Rundvandringen i skolan visar att det inom ämnet slöjd inte finns möjlighet för eleverna att bedriva metallslöjd. Slöjdsalen för trä- och metallslöjd är inte utrustad för undervisning i metall, vilket bekräftas av både slöjdläraren och rektorn. Att slöjdsalen inte är utrustad för undervisning med även materialet metall gör att utbildningen i ämnet inte utgår från och omfattar centralt innehåll i kursplanen för ämnet slöjd.

Tillsynen visar att det finns brister i hur undervisningen utgår från och omfattar det centrala innehållet i kursplanen och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 11 § skollagen, Lgr 11, 3 Kursplaner

Trygghet och studiero

Bedömning

IES i Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Upplevda kränkningar ska anmälas till huvudmannen.
- Planen mot kränkande behandling ska innehålla en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för hur förra årets planerade åtgärder har genomförts.

Vid de intervjuer som Skolinspektionen har genomfört med lärare, elevhälsa och skolledning och av dokumentstudier framkommer att upplevda kränkningar inte alltid rapporteras till huvudmannen. Endast de upplevda kränkningar som av skolan uppfattas som allvarliga anmäls till huvudmannen.

Skolinspektionen har tagit del av IES Brommas ”Årlig plan/ Likabehandlingsplan”. Planen saknar en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med att anmäla kränkningar till huvudmannen. Vidare saknar skolans plan mot kränkande behandling en redovisning över hur föregående års åtgärder genomförts och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

IES i Bromma måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Beslut om åtgärdsprogram och anpassad studiegång ska utarbetas enligt författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vidare får rektor fatta beslut om anpassad studiegång med avvikelser från timplanen och enskild undervisning om utredningen visar att eleven har behov av sådan särskild anpassning. Rektor ansvarar för att en elev får en utbildning som är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013:8) för arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd framgår att ett beslut om åtgärdsprogram ska ange åtgärder som utgår från elevens behov vad gäller ämnen, omfattning och tidsperiod vem det gäller, vilket lagrum beslutet grundar sig på, datum för när beslutet fattas, vilken bedömning av elevens kunskaper som beslutet grundas på. Vidare ska beslutet ha överklagandehänvisning och utvärderas regelbundet. Beslut om anpassad studiegång ska dokumenteras inom ramen för åtgärdsprogram eftersom det är en stödåtgärd.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång från IES i Bromma som utarbetats under höstterminen 2013 och vårterminen 2014. Det är i vissa åtgärdsprogram svårt att se att åtgärderna är kopplade till läroplanens kunskapskrav, elevens behov och de mål som har satts upp. I ett program anges exempelvis att eleven ”har F i en del ämnen” och åtgärderna som ska vidtas för att tillgodose elevens behov är ”extra tid och muntlig redovisning, studieteknik, anteckningar och extra böcker”. Skolan saknar beskrivningar av vilka ämnen det gäller och vilka åtgärder skolan ska vidta för att ge eleven stöd för att nå målen i de specifika ämnena. Av åtgärdsprogrammen framgår det inte heller hur uppföljning och utvärdering ska göras, utan endast när. Skolinspektionen vill påpeka att det är viktigt att det anges hur respektive åtgärd ska utvärderas för att kunna bedöma om den aktuella åtgärden har fungerat, om den varit effektiv och om den behöver förändras.

Av besluten om anpassad studiegång framgår det inte alltid att det är ett beslut och har ingen koppling till ett åtgärdsprogram. I det ena dokumentet saknas lagrum och överklagandehänvisning. I det andra saknas grunden för beslutet. Vidare framgår inte i vilken omfattning anpassningen sker.

Skolinspektionen vill framhålla att ett beslut om anpassad studiegång kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Det är därför viktigt att det i beslutet framgår vilka ämnen och vilken omfattning av ämnen som har tagits bort från elevens utbildning.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9,12 §§ och 29 kap. 10§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

IES i Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Slutbetygen ska utformas enligt författningarnas krav.
- Omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Slutbetyg

I Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:157) om utformningen av slutbetyg i grundskolan finns reglerat hur slutbetyg i grundskolan ska utformas. I föreskrifterna anges bland annat att statistiska centralbyråns skolenhetskod ska framgå av slutbetyget.

Skolinspektionen har tagit del av slutbetyg från IES i Bromma. Dokumentet saknar statistiska centralbyråns skolenhetskod.

Individuell utvecklingsplan

Enligt skollagen ska i årskurs 1–5 läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Den individuella utvecklingsplanen får, enligt skollagen, även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och

elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen.

Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013:163) får information om elevens sociala eller kunskapsmässig utveckling inte innehålla subjektiva beskrivningar av elevens karaktär eller beteende, som kan kränka elevens personliga integritet. Vidare ska det framgå vilka insatser skolan planerar så att eleven når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Vid Skolinspektionens dokumentgranskning av de skriftliga omdömena konstateras att det i vissa ämnen ges subjektiva beskrivningar av elevens karaktär och beteende som inte uttrycker elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. I några av omdömena finns istället beskrivningar som ”du gillar att prata jättemycket men tänk på att det påverkar arbetet”, ” x is a very nice attentive student, and a pleasure to have in the classroom”, ”you can work better in class” och ”from time to time he works slowly through problems, talking instead, which pushes him towards B instead of an A.”.

För den framåtsyftande planeringen finns det rubriker för hur skolan, eleven och föräldrarna ska arbeta mot målen. I vissa av de individuella utvecklingsplanerna finns skrivelser under skolans ansvar såsom ”checka in hur det går” och ”hjälpa x att nå högre mål”. Det anges dock inte på vilket sätt skolan ska hjälpa eleven att nå högre mål eller hur skolan ska följa upp hur det gör för eleven. Skolinspektionen bedömer således att det av de granskade planeringarna inte framgår tydligt vilka konkreta insatser som ska göras av skolan för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Tillsynen visar att utformningen av slutbetygen inte uppfyller författningarnas krav och att det finns brister i innehållet i de individuella utvecklingsplanerna och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 14 § och 10 kap. 13 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

IES i Bromma måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Elevernas utbildning ska vara avgiftsfri.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen i grundskolan vara avgiftsfri för eleverna. Utgångs-punkten är att rätten till en likvärdig utbildning av hög kvalitet aldrig får vara bero-ende av en enskilds ekonomiska förutsättningar. Det är huvudmannen som ansvarar för att utbildningen är avgiftsfri. Som ett avsteg från principen om avgiftsfrihet gäller att det får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna vid enstaka fall under ett läsår. Enligt Skolinspektionens praxis (Informationsblad ”Avgifter i skolan”) kan kostnader omfattande 100 kr för aktiviteter kopplade till idrott och hälsa (friluftsdag) accepteras vid enstaka tillfällen. Det är inte godtagbart att skolan erbjuder ett kostnadsfritt alternativ för de elever vars vårdnadshavare inte vill betala för aktiviteter som är en del av utbildningen. Vidare anges att det inte är förbjudet att låta kostnader för skolresor, utflykter eller liknande aktiviteter ersättas av vårdnadshavare på frivillig väg, men att sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever, oavsett om en elevs vårdnadshavare väljer att betala eller inte.

Vid tillsynen framkommer att IES Bromma varje år genomför en vinteridrottsdag där en av aktiviteterna är en skidresa till Romme som enligt uppgift kostar omkring 300 kr. Därtill kommer hyra av skidor vilket medför att den totala kostnaden för vissa elever kan uppgå till över 500 kronor. Skolinspektionen bedömer att den totala kostnaden för skidresan inte kan betraktas som en obetydlig kostnad.

Skolinspektionen vill framhålla att det inte är förbjudet att låta kostnader för skolresor ersättas av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska dock vara öppna för alla elever, oavsett om en elevs vårdnadshavare väljer att bidra eller inte. Bidraget från vårdnadshavare måste både vara och framstå som helt frivilligt. Valfriheten för eleverna och deras vårdnadshavare ska inte handla om att välja mellan avgiftsbelagda och kostnadsfria alternativ inom ramen för utbildningen. Det handlar ur ett elevperspektiv om att inte avkrävas betalning för den aktivitet man väljer.

Tillsynen visar att skolan inte är avgiftsfri och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 10 § skollagen

Handläggningsrutiner

Bedömning

IES i Bromma måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Handläggningsrutiner.

- Bestämmelser om registerkontroll ska iakttas.

Motivering

Av skollagen framgår att den som erbjuds en anställning inom bland annat förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan och grundsärskolan ska lämna ett utdrag ur belastningsregistret till den som erbjuder anställningen. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas.

Enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 2007/08:28 s. 11,15) omfattar kravet personer som ersätter anställda, t.ex. när en person kortvarigt hyrs in från ett bemanningsföretag vid tillfällig frånvaro bland personalen.

Enligt rektorn begärs inget utdrag ur belastningsregistret för vikarier som anlitas av bemanningsföretag, då rektorn har uppfattat att det sköts av de företag som huvudmannen har avtal med. Detta är dock inte förenligt med skollagens krav på att den som anställer personalen ska ansvara för registerkontroll.

Tillsynen visar att skolan inte alltid kräver ett utdrag ur belastningsregistret och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 31§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Ewa Hallberg och jurist Christina Hjalmarsson.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Pia Dannqvist
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.